

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Lovforslagets hovedindhold er forslag til ændringer på to punkter: Det gøres ved lægevidenskabelige obduktioner (jf. § 12) muligt at lade skriftligt samtykke være givet under forudsætning af de pårørendes accept, og de pårørendes adgang til at modsætte sig organdonation, når afdøde skriftligt har udtalt sig herfor, fjernes bortset fra tilfælde, hvor beslutningen er givet under forudsætning af de pårørendes accept.

Lovforslaget fremsættes som opfølgning af Folketingets vedtagelse af beslutningsforslag nr. 47 (folketingsåret 1999 - 2000) om at fjerne pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om organdonation.

Vedrørende Folketingets behandling af det pågældende beslutningsforslag henvises til:

FT 1999-2000: Till. A 2790, Till. A 2791, FF 3000, Till. B 510, FF 6993, Till. C 615.

Forslagsstillerne bag beslutningsforslaget ønskede med beslutningsforslaget at sikre, at de skriftlige bestemmelser, som den enkelte har truffet vedrørende organdonation, respekteres, således at det bliver den enkeltes suverænt selvstændige beslutning, om vedkommende vil donere organer eller ej.

Som en opfølgning af det i Folketinget den 31. oktober 2000 fremsatte beslutningsforslag nr. 29 om at fjerne de pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om testation af organer m.v. til forskning ændres bestemmelserne vedrørende pårørendes mulighed for at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om obduktion (jf. § 12). Bestemmelserne ændres, således at der bliver de samme muligheder for pårørende for at modsætte sig afdøds skriftlige bestemmelse vedrørende lægevidenskabelig obduktion og organdonation.

Transplantation fra afdøde personer

Lovforslaget fjerner de pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om organdonation.

Efter lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. kan væv og andet biologisk materiale udtages, såfremt afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har truffet bestemmelse herom.

Af bemærkningerne til lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. fremgår, at »det forudsættes i øvrigt, at lægerne i overensstemmelse med hidtidig praksis og lægeetiske principper vil undlade at foretage transplantation i tilfælde, hvor afdøde har udtalt sig for et sådant indgreb, men de pårørende modsætter sig transplantation«. Dette har i praksis betydet, at de pårørende har mulighed for at modsætte sig donation, også i tilfælde, hvor den afdøde skriftligt har meddelt sin positive holdning til organdonation. Det fremgår således ikke af lovens tekst, at donation undlades, såfremt de pårørende modsætter sig donation på trods af afdødes beslutning herom, men i praksis og på grundlag af lovbemærkningerne undlades donation altid, hvis de pårørende modsætter sig det. Ved en skriftlig tilkendegivelse imod organdonation, har de pårørende ikke mulighed for at omgøre afdødes beslutning.

Lovforslaget indebærer, at der ikke længere er tvivl om, at afdødes skriftligt tilkendegivne indstilling, hvor en sådan foreligger, er afgørende for, om der må foretages organudtagning.

Efter vedtagelsen af beslutningsforslag nr. 47 har bl.a. Det Ethiske Råd udtalt sig for en løsning, hvor der gives mulighed for skriftligt at tilkendegive, at tilslutning til organdonation gøres afhængig af de pårørendes accept. Regeringen ønsker, at alle skal have mulighed for skriftligt at tilkendegive deres holdning til organdonation - også de personer, for hvem det er afgørende, at de pårørende fortsat kan modsætte sig afdødes skriftlige beslutning. Der indføres derfor en bestemmelse, som giver de pårørende mulighed for at modsætte sig indgrebet, hvis afdøde har bestemt, at beslutningen om organdonation er givet under forudsætning af de pårørendes accept. Det forudsættes således i lovforslaget, at der bliver mulighed for at tilkendegive, at de pårørendes accept skal foreligge.

Regeringen finder, at det bør gøres nemmere for befolkningen at tage stilling til organdonation. Det er